

ÚŘAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU K AUTORSKÉMU OSVEDČENÍU

230896
(11) (B1)

(51) Int. Cl.³
C 03 C 7/02

(22) Prihlášené 05 04 83
(21) (PV 2378-83)

(40) Zverejnené 30 12 83

(45) Vydané 15 11 86

(75)

Autor vynálezu

DUŠÁNEK ARTUR, MORAVČÍK ALFONZ ing. CSc., BRATISLAVA

(54) Frita pre prípravu základného bezkobaltového smaltu k nanášaniu
za sucha v elektrostatickom poli

1

Vynález sa týka frity pre prípravu základného bezkobaltového smaltu k nanášaniu za sucha v elektrostatickom poli, vhodnej najmä pre spôsob nanášania základného a krycieho smaltu s jedným vypaľovaním.

Podľa známeho stavu techniky sa u frít pre prípravu základného smaltu k nanášaniu za sucha v elektrostatickom poli bolo pôvodne nutné používať ako prídružný činiteľ kyslíčnik kobaltu. Ďalší vývoj frít vedol k eliminácii tohoto kyslíčnika ako nedostatkového a ekonomicky nevýhodnej suroviny. Napriek úspešnému vývoju bezkobaltových frít, pri

2

ktorom tieto, resp. z nich vyrobené smalty postupne nadobudli rad dôležitých vlastností, čo je dokumentované aj čs. autor. osvedčeniami č. 216 270 a 221 007, problém dokonalnej pridržnosti bezkobaltového smaltu nie je doposiaľ celkom uspokojivo vyriešený.

Túto nevýhodu do značnej miery odstraňuje frita pre prípravu základného bezkobaltového smaltu podľa vynálezu, ktorého podstata spočíva v tom, že frita obsahuje nasledujúce zložky v uvedenej hmotnostnej koncentrácii:

Kyslíčnik kremičitý	SiO ₂	30 až 46 %
Kyslíčnik boritý	B ₂ O ₃	14 až 25 %
Kyslíčnik sodný	Na ₂ O	5 až 17 %
Kyslíčnik draselný	K ₂ O	0,1 až 4 %
Kyslíčnik hlinitý	Al ₂ O ₃	0,5 až 5 %
Kyslíčnik vápenatý	CaO	3 až 9 %
Kyslíčnik fosforečný	P ₂ O ₅	0,2 až 3 %
Kyslíčnik titaničitý	TiO ₂	0,2 až 3 %
Kyslíčnik nikelnatý	NiO	1,5 až 4 %
Kyslíčnik manganatý	MnO	0,5 až 3 %
Kyslíčnik litný	Li ₂ O	1 až 6 %
Kyslíčnik barnatý	BaO	0,5 až 6 %
Kyslíčnik antimonitý	Sb ₂ O ₃	0,1 až 3 %
Kyslíčnik zinočnatý	ZnO	0,5 až 6 %
Fluorid vápenatý	CaF ₂	3 až 10 %

Výhodou frity podľa vynálezu popri tom, že je bezkobaltová a že má celý rad pozitívnych vlastností dosiahnutých u frít podľa známych receptúr je, že smaltový systém vytváraný základným a krycím smaltom má po vypálení zvýšenú prídržnosť a odolnosť

Kysličník kremičitý	SiO ₂	40,80 %
Kysličník boritý	B ₂ O ₃	19,00 %
Kysličník sodný	Na ₂ O	10,00 %
Kysličník draselný	K ₂ O	2,00 %
Kysličník hlinitý	Al ₂ O ₃	2,00 %
Kysličník vápenatý	CaO	5,00 %
Kysličník fosforečný	P ₂ O ₅	1,00 %
Kysličník titaničitý	TiO ₂	1,00 %
Kysličník nikelnatý	NiO	2,80 %
Kysličník manganatý	MnO	0,90 %
Kysličník litný	Li ₂ O	3,00 %
Kysličník barnatý	BaO	2,00 %
Kysličník antimonitý	Sb ₂ O ₃	1,00 %
Kysličník zinočnatý	ZnO	1,50 %
Fluorid vápenatý	CaF ₂	8,00 %

Spôsob aplikácie frity podľa vynálezu je obdobný spôsobu aplikácie už známych frít tohoto druhu. Prášok z nej pripravený má dobrú elektrostatickú prídržnosť, možno ho nanášať v širokom rozmedzí hrúbok, nevytvára na okrajoch hrubšie nánosy, odoláva v dostatečnej miere pôsobeniu relatívnej vlhkosti. S práškom možno pracovať v širokom rozmedzí granulometrického zloženia. Celkový vzhľad hotového vypáleného smaltu alebo smaltového systému základný + krycí smalt vytvoreného z frity podľa vyná-

voči mechanickým nárazom, čo je vzhľadom na jej bezkobaltový charakter vlastnosť mimoriadne dôležitá.

V ďalšom je uvedený jeden z príkladov zloženia frity podľa vynálezu, ktorej zložky sú nevyjadrené v hmotnostnej koncentrácii:

lezu je hladký, lesklý, homogenný, bez vyvrelín, vpichov a bublín, ktoré sa nevytvárajú ani vtedy, keď hrúbka základného smaltu prestúpí dvoj až štvornásobek oproti predpísanej hrúbke. Vypálený smalt, alebo smaltový systém má napriek tomu, že sa jedná o základnú fritu bezkobaltovú vysokú prídržnosť zrovnateľnú s fritami obsahujúcimi drahý a nedostatkový kysličník kobaltu. Tieto vlastnosti frity podľa vynálezu sú predpokladom pre jej rozsiahle možnosti využitia v praxi.

PREDMET VYNÁLEZU

Frita pre prípravu základného bezkobaltového smaltu k nanášaniu za sucha v elektrostatickom poli, vyznačujúca sa tým, že obsahuje kysličník kremičitý v hmotnostnej koncentrácii 30 až 46 %, kysličník boritý v hmotnostnej koncentrácii 14 až 25 %, kysličník sodný v hmotnostnej koncentrácii 5 až 17 %, kysličník draselný v hmotnostnej koncentrácii 0,1 až 4 %, kysličník hlinitý v hmotnostnej koncentrácii 0,5 až 5 %, kysličník vápenatý v hmotnostnej koncentrácii 3 až 9 %, kysličník fosforečný v hmotnost-

nej koncentrácii 0,2 až 3 %, kysličník titaničitý v hmotnostnej koncentrácii 0,2 až 3 %, kysličník nikelnatý v hmotnostnej koncentrácii 1,5 až 4 %, kysličník manganatý v hmotnostnej koncentrácii 0,5 až 3 %, kysličník litný v hmotnostnej koncentrácii 1 až 6 %, kysličník barnatý v hmotnostnej koncentrácii 0,5 až 6 %, kysličník antimonitý v hmotnostnej koncentrácii 0,1 až 3 %, kysličník zinočnatý v hmotnostnej koncentrácii 0,5 až 6 % a fluorid vápenatý v hmotnostnej koncentrácii 3 až 10 %.